

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/220254,Luftwaffe-nad-Paryzem-nalot-ktory-zlamal-ducha-Francji.html>
26.02.2026, 23:59

Luftwaffe nad Paryżem – nalot, który złamał ducha Francji

3 czerwca 1940 roku niemieckie bombowce pojawiły się nad Paryżem, zrzucając bomby na lotniska, fabryki i węzły kolejowe. Był to pierwszy duży nalot Luftwaffe na francuską stolicę podczas II wojny światowej przeprowadzony w ramach Operacji Paula (Unternehmen Paula). Choć w wymiarze militarnym nie przyniósł niemieckim strategom oczekiwanych rezultatów, miał ogromne znaczenie psychologiczne – zarówno dla Francuzów, jak i dla Brytyjczyków.

[Bombardowanie Paryża II Wojna Światowa Luftwaffe Operacja Paula](#)

03.06

Francja na krawędzi

Na przełomie maja i czerwca 1940 roku sytuacja Francji była dramatyczna. Po niemieckim ataku 10 maja, armie belgijska i holenderska zostały pokonane, a Brytyjczycy ewakuowali się z Dunkierki. Belgia i Dania skapitulowały, słynną Linie Maginota niemieckie siły ominęły. Francuskie siły lądowe były rozbite, a morale społeczeństwa – niskie. W tej sytuacji Niemcy planowali kolejną ofensywę – Fall Rot – mającą na celu całkowite pokonanie Francji. Aby to osiągnąć, konieczne było zdobycie przewagi w powietrzu.

Niemiecka Luftwaffe doskonale sprawdziła się w dotychczasowych operacjach wojskowych. Zarówno w Polsce, jak i Norwegii, Danii i Holandii pełniła funkcję „latającej artylerii”, wspierającej wojska działające na pierwszej linii. Dezorganizowała zaplecze, umożliwiając mobilizację rezerw oraz niszczyła linie komunikacyjne, po których przemieszczały się armie przeciwnika. Pod francuskim niebem niemieccy lotnicy w pełni wykorzystywali swoje doświadczenie bojowe zdobyte podczas wcześniejszych kampanii. Lotnictwo francuskie, choć nominalnie potężne, nie było w stanie skutecznie przeciwstawić się samolotom z czarnymi krzyżami. Nie wynikało to ze słabości Armée de l’Air, lecz z faktu, że przechodziła ona wówczas proces przebudowy i przezbrajania na nowoczesny sprzęt. Również obecność Brytyjskiego Korpusu Ekspedycyjnego i dywizjonów Royal Air Force nie była w stanie powstrzymać Luftwaffe.

Rola Luftwaffe w niemieckiej strategii

W sytuacji błyskawicznych postępów wojsk lądowych, zaskakujących zarówno dla Aliantów, jak i niemieckich strategów, Luftwaffe mogła stać się narzędziem dającym Niemcom szybkie zwycięstwo. Zwycięstwo, u którego podłoża leżał aspekt psychologiczny – udowodnienie Francuzom, że ich armia nie jest w stanie przeciwstawić się potędze Niemiec. Szybki i zmasowany atak na Paryż, stolicę kraju, jedno z piękniejszych miast Europy, mógł zdezorganizować przeciwnika, niszczyć jego infrastrukturę i morale. Dowódca Luftflotte 3, Hugo Sperrle, planował atak na Paryż już od 22 maja, ale z powodu złej pogody operację przesunięto na 3 czerwca.

Przebieg nalotu i jego skutki

3 czerwca 1940 roku, w trzech falach, 640 niemieckich bombowców i 460 myśliwców rozpoczęło atak na Paryż i okolice stolicy w ramach Operacji Paula (Unternehmen Paula). Celem były zarówno lotniska, fabryki lotnicze, jak i węzły kolejowe. Była to też zamierzona prowokacja do wielkiej bitwy powietrznej, która miała zmieść z nieba francuskie myśliwce broniące ojczystej ziemi. Pomimo tego, że francuskie siły zostały ostrzeżone o nadchodzącym ataku dzięki informacjom wywiadowczym, tylko część z dostępnych myśliwców zdołało wystartować na czas. W

wyniku nalotu zginęło 254 cywilów, a 906 zostało rannych. Zniszczenia infrastruktury były jednak mniejsze niż oczekiwano – większość lotnisk i fabryk wróciła do działania w ciągu 48 godzin.

Psychologiczne znaczenie nalotu

Choć w wyniku Operacji Paula nie doszło do zniszczenia francuskich sił powietrznych ani francuskiej infrastruktury wojskowej i komunikacyjnej, miała ona ogromny wpływ psychologiczny. Pokazała bezradność francuskiej obrony i potęgę niemieckiej Luftwaffe. Dla Brytyjczyków był to sygnał ostrzegawczy – jeśli Niemcy potrafią bezkarnie bombardować Paryż, to Londyn również może stać się celem ataków z powietrza. Operacja Paula była więc nie tylko elementem militarnym, ale także narzędziem propagandowym i psychologicznym, mającym na celu złamanie ducha oporu zarówno Francuzów, jak i Brytyjczyków.

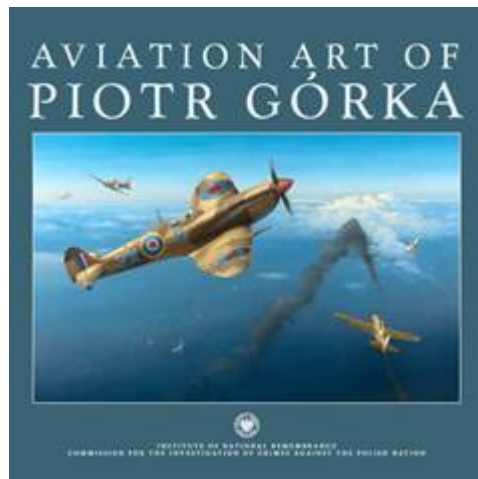
Niemiecki atak ujawnił potęgę Luftwaffe oraz bezradność francuskiej obrony, a jednocześnie wzbudził obawy wśród Brytyjczyków, dla których zagrożenie z powietrza było realne – mimo że przed niemiecką armią lądową chronił ich Kanał La Manche. Francja, po kolejnym nalocie na Paryż 11 czerwca i dalszych postępach niemieckich wojsk lądowych, została zmuszona do kapitulacji i wycofała się z wojny. Wielka Brytania, po udanej ewakuacji swoich wojsk z Dunkierki, przygotowywała się do obrony. II wojna światowa wchodziła w nową fazę, w której lotnictwo miało odegrać kluczową rolę, stając się bronią zdolną do taktycznego wpływania na przebieg działań wojennych.

W ramach realizacji projektów badawczych Instytut Pamięci Narodowej zajmuje się m.in. zagadnieniami dotyczącymi II wojny światowej i zmagania z udziałem Polaków na zachodnich frontach wojny. Jedną z takich publikacji jest książka [Tomasza Stempowskiego pt. „Polskie drogi przez Szwajcarię. Losy żołnierzy 2. Dywizji Strzelców Pieszych 1940-1945 na fotografiach ze zbiorów Muzeum Polskiego w Rapperswilu”](#), która przedstawia losy żołnierzy 2. Dywizji Strzelców Pieszych internowanych po kampanii francuskiej w Szwajcarii. Materiały zebrane w książce posłużyły również do przygotowania wystawy, która została zaprezentowana w 2015 r. w Muzeum Polskim na zamku w Rapperswilu. Zarówno album, jak i wystawa zostały opracowane w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej.

Tematykę lotniczą w publikacjach Instytutu Pamięci Narodowej przedstawia [album autorstwa Piotra Górki pt. „Aviation art of Piotr Górka”](#). Album ten oddaje hołd polskim pilotom walczącym

na Zachodzie podczas II wojny światowej. Polska wersja została wydana przez IPN w 2020 roku. Ze względu na ogromne zainteresowanie historią polskich pilotów walczących na Zachodzie podczas II wojny światowej, Wydawnictwo IPN przygotowało angielską edycję albumu.

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy IPN - Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

media@ipn.gov.pl

AUDIO:

- 3 czerwca 1940 - Luftwaffe przeprowadziła zmasowany nalot na Paryż w ramach operacji Paula (Unternehmen Paula): dr Paweł Rozdżestwieński, BEN IPN

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

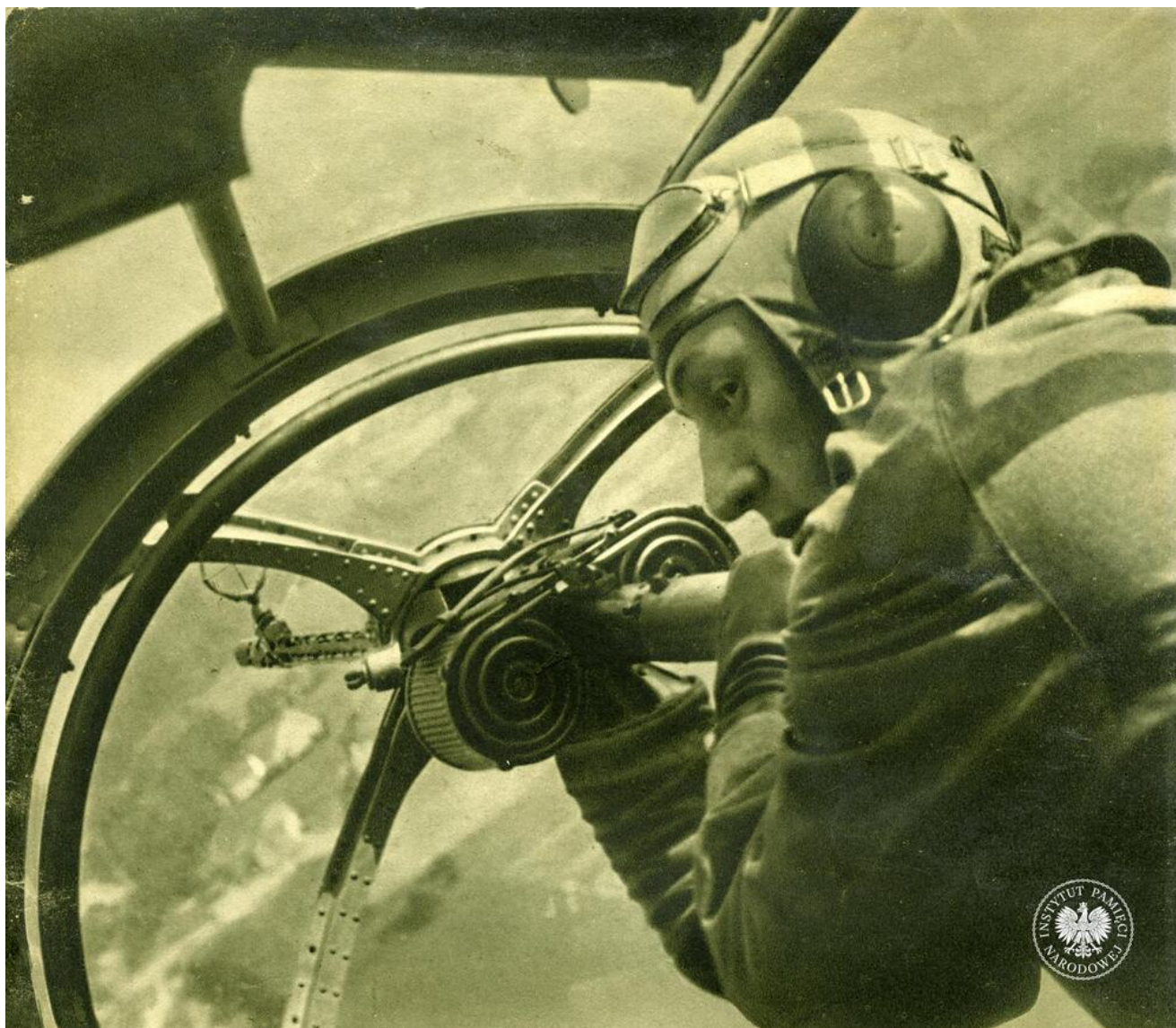

Heinkel He 111 podczas nalotu na jedno z europejskich miast. Źródło: Archiwum IPN, sygn. IPN BU 1791/265

Wieża Eiffla w Paryżu. Źródło: Archiwum IPN, sygn. IPN Rz 728/1

Strzelec przedni w bombowcu Heinkel He 111. Źródło: Archiwum IPN, sygn. IPN BU 4084/59674

Pliki do pobrania

[3 czerwca 1940 - Luftwaffe przeprowadziła zmasowany nalot na Paryż w ramach operacji Paula \(Unternehmen Paula\); dr Paweł Rozdżestwieński, BEN IPN \(mp3, 8.24 MB\)](#)

[3 czerwca 1940 - Luftwaffe przeprowadziła zmasowany nalot na Paryż w ramach operacji Paula \(Unternehmen Paula\); dr Paweł Rozdżestwieński, BEN IPN \(wav, 60.49 MB\)](#)